

Vlaams
Parlement

ingediend op **540** (2015-2016) – Nr. 4
22 januari 2016 (2015-2016)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Ingrid Pira en Peter Wouters

over het eindverslag
van de paritaire commissie decentralisatie -
sectorale conclusies Economie en Werk

Samenstelling van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid:

Voorzitter: Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

Sofie Joosen, Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers, Nadia Sminate, Peter Wouters;
Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
Marnic De Meulemeester, Mercedes Van Volcem;
Kurt De Loor, Els Robeyns;
Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Andries Gryffroy, Jan Hofkens, Lies Jans, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
Caroline Bastiaens, Jan Durnez, Martine Fournier, Joris Poschet;
Lydia Peeters, Bart Somers;
Yasmine Kherbache, Bruno Tobback;
Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Chris Janssens;
Christian Van Eyken.

INHOUD

1. Toelichting door Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport	4
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	6
3. Antwoorden van minister Philippe Muyters	7
4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister	9
Gebruikte afkortingen	10

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid besprak op 12 januari 2016 het eindverslag van de paritaire commissie decentralisatie. De bespreking had betrekking op de sectorale conclusies inzake Economie en Werk.

1. Toelichting door Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Visie

Minister *Philippe Muyters* zegt dat de visie voor de sectorale conclusies inzake Economie en Werk is opgebouwd rond vijf principes, die ook in de beleidsnota en de beleidsbrief staan. Een eerste is het vraaggericht en marktgedreven ondersteunen. Bedrijven, organisaties, kennisinstellingen, werkzoekenden, werknemers en lokale besturen vragen hierom. De basisinstelling is dat men werkt vanuit een visie die gedragen wordt door de spelers op het veld.

Een tweede principe is dat van de vereenvoudiging. Soms moet men de dingen durven herbekijken en overgaan tot vereenvoudiging. Een derde element is dat men drempels verlaagt. Ten vierde moet het kapitaal, zowel het menselijke, het wetenschappelijke als het innovatiekapitaal, worden gevaloriseerd.

Tot slot is het de bedoeling om autonomie en verantwoordelijkheid te geven. Veel organisaties of besturen zijn beter dan de Vlaamse overheid geplaatst om op te treden, maar dan moeten er wel afspraken worden gemaakt over de resultaten.

Uitgangspunten decentralisatie

Het uitgangspunt is het Vlaamse regeerakkoord. Verder wil de minister werken op basis van vertrouwen. Ook is het belangrijk om met alle stakeholders te overleggen. Als het gaat om Werk bijvoorbeeld, zijn niet alleen de lokale besturen essentieel maar ook de sociale partners.

Focus werkgroep decentralisatie

De werkgroep heeft met betrekking tot Economie en Werk vier thema's naar voren gebracht. Inzake Werk gaat het in eerste instantie om de samenwerking tussen VDAB en de VVSG. De VDAB heeft als taak de arbeidsmarkt te laten functioneren en vraag en aanbod met elkaar in verbinding te brengen. De VVSG bekijkt de werkzoekende eerder in een gemeenschapsverband. Een sterke samenwerking vanuit een verschillende invalshoek is absoluut noodzakelijk.

Een tweede punt is de tijdelijke werkervaring. In het Vlaamse regeerakkoord staat dat men wil gaan naar uniformisering en vereenvoudiging met betrekking tot de verschillende aspecten rond tijdelijke werkervaring. Voor de minister zijn de lokale besturen een zeer belangrijk niveau voor alles wat met tijdelijke werkervaring te maken heeft. Een grotere betrokkenheid van de gemeenten is dan ook vanzelfsprekend.

Inzake Economie valt het op dat de focus van de paritaire werkgroep decentralisatie gaat naar nieuwe bevoegdheden, met name de ambulante handel en het integraal handelsvestigingsbeleid.

Samenwerking tussen VDAB en VVSG

De VVSG was vragende partij om lid te worden van de raad van bestuur van de VDAB. Dat leverde echter problemen op, zowel van decretale aard als met betrekking tot de filosofie van de VDAB-werking. Er werd naar een oplossing

gezocht en die is er gekomen met de oprichting van een werkgroep Lokale Besturen binnen de VDAB. Hierin zijn de VDAB, sociale partners en een aantal centrumsteden en gemeenten aanwezig om effectief het overleg te structureren. De eerste vergadering vond plaats op 25 november 2015. Dit werd door alle partners als positief ervaren.

Tijdelijke werkervaring

Het Vlaamse regeerakkoord spreekt in dit verband over de integratie van een aantal maatregelen. Voor de minister kwam de werkgroep decentralisatie voor dit onderdeel iets te vroeg. De werkzaamheden van de werkgroep werden tijdens het eerste kwartaal van 2015 afgesloten, maar het overleg met de VVSG en grote en kleine lokale besturen inzake tijdelijke werkervaring werd wel voortgezet. De Vlaamse Regering keurde recent nog een conceptnota rond tijdelijke werkervaring goed. Die houdt sterk rekening met de conclusies van de paritaire werkgroep. De conceptnota zal op korte termijn aan bod komen in de commissie bevoegd voor Werk en Economie.

De minister wil inzake tijdelijke werkervaring de lokale beleidsvrijheid verhogen. Men zoekt naar mogelijkheden om verantwoordelijkheid te geven en te responsabiliseren. Hij wil wel gaan naar een differentiatie. Er is immers een groot verschil tussen een stad van 200.000 of 300.000 inwoners en een gemeente van bijvoorbeeld 7000 inwoners. De autonomie die men in dit kader kan geven, zal dus niet voor iedereen dezelfde zijn.

Integraal handelsvestigingsbeleid

Er worden een juridische kapstok en een kader gecreëerd zodat de gemeenten hierrond een visie zouden kunnen ontwikkelen. De gemeenten krijgen de autonomie om de kernwinkelgebieden en de winkelarme gebieden af te bakenen. Hiervoor werkt de minister samen met de minister van Omgeving.

De mogelijkheid bestaat voor de lokale besturen om normen en randvoorwaarden op te leggen voor functies, functiewijzigingen en categorieën van kleinhandelsactiviteiten. Er kan een gedifferentieerd beleid worden gevoerd voor bestaande en nieuwe vestigingen. Men kan ook eigen termijnen opleggen voor de vrijstelling van de vergunningsplicht.

Er wordt werk gemaakt van een grote vereenvoudiging inzake handelsvestigingsbeleid. In de omgevingsvergunning, die de bouw- en de milieuvergunning omvat, wordt nu ook de sociaal-economische vergunning geïntegreerd. Dat betekent een enorme vereenvoudiging en biedt opportuniteiten om projecten te beoordelen. De werklast vermindert, de eenduidigheid verhoogt en de transparantie en de geloofwaardigheid van het lokaal bestuur vergroten.

Een tweede opportuniteit is dat men naar een kleinhandelsconvenant kan gaan. De minister is voorstander van een proactief en overlegd beleid.

Inzake integraal handelsvestigingsbeleid is de Vlaamse Regering eind 2015 overgegaan tot een tweede principiële goedkeuring van een voorontwerp van decreet. Het dossier gaat nu naar de Raad van State. Uiteindelijk zal het ook in het parlement worden besproken. Een en ander zou dan in werking kunnen treden tegen de zomer van 2016.

Ambulante handel

Na de regionalisering bestonden er twee opties. Ofwel schafte men het bestaande federale juridische kader volledig af en delegeerde men alles naar het gemeente-

lijke niveau. Ofwel behield men een kaderregelgeving op Vlaams niveau en delegeerde men naar het gemeentelijk niveau. Na overleg met de VVSG is men tot de conclusie gekomen om een aantal uniforme basisregels te hanteren om te voorkomen dat ambulante handelaars met te uiteenlopende reglementen worden geconfronteerd in verschillende gemeenten. Het blijft wel mogelijk op een aantal vlakken een eigen gemeentelijk beleid te voeren.

De VVSG heeft een voorstel tot aanpassing van de federale wetgeving op de ambulante handel geformuleerd. De federaties van de ambulante handel hebben hun opmerkingen gegeven. Eind december 2015 vond een gemeenschappelijke vergadering plaats om tot een gemeenschappelijk voorstel te komen. Inhoudelijk is er grotendeels een akkoord bereikt. Over enkele punten (regeling overdracht en modaliteiten vooropzeg) loopt er nog bilateraal overleg om tot een finaal voorstel te komen dat wordt gedragen door de VVSG en de sectorfederaties. Dit finaal voorstel wordt verwacht tegen februari 2016, waarna het wetgevende proces kan worden opgestart.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

Marnic De Meulemeester juicht alle stappen toe die aanleiding geven tot meer autonomie voor de lokale besturen. De ambulante handel is een belangrijke en zeer plaatsgebonden aangelegenheid, die maatwerk behoeft. Het Vlaamse kader plooit zich op dit vlak terug op de hoofdlijnen zodat de lokale besturen de nodige eigen accenten kunnen leggen.

Inzake het handelsvestigingsbeleid bevindt het voorontwerp van decreet zich in de eindfase. Ook hier vormt het vergroten van de beleidsruimte van de lokale besturen een van de uitgangspunten. Dit is van belang met het oog op de versterking van de kernen.

Wat de tijdelijke werkervaring betreft, vraagt de spreker of de lokale besturen zullen worden betrokken om de verschillende systemen (PWA, gesco's enzovoort) op elkaar af te stemmen. Het moet de bedoeling zijn dat een en ander transparanter en eenvoudiger wordt.

Marnic De Meulemeester vraagt dat het werk van de paritaire commissie geen eindpunt zou vormen. Het decentralisatieproces moet voortgezet worden. Kan de minister binnen zijn beleidsdomeinen nagaan of de gemeenten nog meer autonomie kunnen verwerven?

Kurt De Loor is verheugd dat minister Muyters mee wil stappen in het verhaal van meer autonomie voor de lokale besturen. Positief is dat er daarbij aandacht is voor diversificatie. Het werk van de paritaire commissie mag inderdaad geen eindpunt zijn. Er werden aanzetten gegeven die nu verder moeten worden uitgewerkt.

Inzake tijdelijke werkervaring zal er verder worden overlegd met de stakeholders, waaronder de lokale besturen. In het eindrapport stonden daar de sociale partners niet bij vermeld, maar de minister heeft dit tijdens zijn mondelinge toelichting rechtgezet. Het is aangewezen een structureel overleg met de lokale sociale partners te voorzien. Hoe ziet de minister dat concreet?

Het budget van de lokale besturen staat onder druk. Het zou dan ook goed zijn dat er niet wordt bespaard op de initiatieven inzake tijdelijke werkervaring. Het gaat immers over kwetsbare groepen die hiervoor in aanmerking komen.

De lokale besturen hebben een rol te spelen op het vlak van diversiteit op de werkvloer. Welke rol zal de minister samen met minister Homans opnemen om de diversiteit bij de lokale besturen te realiseren?

Ingrid Pira verwijst naar de werkwinkels, die op maat werkten en vaak een samenwerking waren tussen lokale besturen. Wat voegt de minister nu toe aan datgene wat er al bestaat?

De paritaire werkgroep decentralisatie handelt over het overhevelen van meer verantwoordelijkheden naar de lokale besturen. In welke mate zal dat voor meer werk zorgen en moeten er hiervoor dan geen bijkomende middelen worden gegeven?

Met betrekking tot het handelsvestigingsbeleid gaat het niet alleen om de shoppingcentra maar ook over de baanwinkels. Die baanwinkels zijn vaak mogelijk gemaakt door de lokale besturen. De minister wil nog meer autonomie geven aan de lokale besturen en dat valt op zich toe te juichen. Is er echter ook geen grotere sturing van bovenuit nodig om de baanwinkels tegen te gaan, bijvoorbeeld via het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen?

Michel Doomst ziet in de voorstellen van de paritaire werkgroep heel wat mogelijkheden voor een partnerschap. Inzake lokale handel beweegt er een en ander van onderuit. Hier worden tools aangereikt om daarmee aan de slag te gaan. Wanneer kunnen de voorstellen inzake tijdelijke werkervaring worden geoperationaliseerd? Voor dit instrument bestaat er veel interesse op het lokale niveau.

De spreker is wat ontgoocheld dat de werkwinkels zouden verdwijnen. Daartegenover wordt gesteld dat er kwalitatief beter zou kunnen worden gewerkt. Kan men echter garanderen dat de lokale besturen nog een vinger in de pap zullen hebben? Verkleining kan ook verfijning betekenen.

Met de zesde staatshervorming werd het integraal handelsvestigingsbeleid overgeheveld. Het zou goed zijn indien een aantal goede voorbeelden worden ontwikkeld om met die bevoegdheid om te gaan.

Bert Maertens vindt de resultaten van de paritaire commissie erg belangrijk voor de lokale besturen. In het kader van het integraal handelsvestigingsbeleid verwijst hij naar het feit dat er in zijn stad veel leegstand is in het handelscentrum, zoals overigens ook in andere middelgrote gemeenten. De baanwinkels spelen daarbij een rol, maar ook het internetwinkelen treedt in concurrentie met de kleinere handelszaken. Men zou kunnen overwegen om het kernwinkelgebied zodanig af te bakenen dat men elders geen vestigingen meer toelaat. Gaan de winkelarme gebieden in die richting? Krijgen de gemeenten mogelijkheden om het echte winkelcentrum te beperken tot een klein, aantrekkelijk en bewandelbaar gebied?

3. Antwoorden van minister Philippe Muyters

Op de laatste vraag van Bert Maertens antwoordt de *minister* dat dit de bedoeling is van het voorontwerp van decreet dat momenteel voor advies bij de Raad van State ligt. Een gemeente zal dan zelf dergelijke gebieden kunnen afbakenen.

De minister zegt vertrouwen te hebben in de lokale besturen en zal dus geen sturing van bovenuit opleggen, bijvoorbeeld in het kader van het handelsvestigingsbeleid. De lokale besturen zijn zelf het best geplaatst om te bepalen wat er plaatselijk gebeurt. Als dat op een slechte manier gebeurt, kan de gemeente daarop afgerekend worden bij de verkiezingen.

Wat de vraag naar goede voorbeelden inzake het handelsvestigingsbeleid betreft, verwijst de minister naar een reeds bestaand instrumentarium. Als een gemeente een visie wil ontwikkelen, kan zij op dat instrumentarium een beroep doen. Elk nieuw goed voorbeeld zal worden gebruikt om andere te inspireren.

De minister is ervan overtuigd dat men e-commerce kan combineren met een lokale kleinhandelszaak. Hij heeft in het kader van e-commerce samen met Unizo een project opgezet waarbij een bestaande kleinhandelszaak kan zien hoe ze de combinatie kan maken van kleinhandel en e-commerce. Dat betekent niet dat elke kleinhandelszaak e-commerce moet opzetten, maar elke kleinhandelaar moet daar wel over durven nadenken.

De minister is het eens met de bedenking dat de ambulante handel maatwerk behoeft, maar men zal wel een evenwicht moeten vinden. Het kan niet de bedoeling zijn dat de ambulante handel in de 308 gemeenten compleet verschillend zou zijn. De VVSG wordt samengebracht met de sector om hierin een consensus te vinden.

Met betrekking tot de tijdelijke werkervaring zijn een aantal problemen nu opgelost. De gescó's bijvoorbeeld, zijn geregeld. De middelen worden voor 95% overgeheveld naar de gemeenten. De meeste gemeenten zijn hier tevreden mee. De betrokken mensen hebben nu eindelijk een normaal statuut en er kan nu een beleid rond worden gevoerd. Inzake PWA en artikel 60, §7, van de OCMW-wet is er, in overleg met de VVSG, sprake van een voortschrijdend inzicht.

Voor de minister is het essentieel dat de instrumenten die in het verleden werden opgezet om tijdelijke werkervaring op te doen, ook daarvoor gebruikt worden. Vandaag is dat vaak niet meer het geval. Er zijn bijvoorbeeld nog veel PWA'ers die na tien jaar nog steeds dezelfde job doen. Men kan dat geen tijdelijke werkervaring noemen. Als mensen in de gemeenten al jaren actief zijn als gescó, dan gaat het niet meer om tijdelijke werkervaring. Zonder dat men mensen hun rechten of plichten moet afnemen, moet men terugkeren naar de essentie van de zaak, met name dat men met tijdelijke werkervaring iemand kan begeleiden naar het normale economische circuit.

De minister vindt het moeilijk een concrete timing met betrekking tot de tijdelijke werkervaring voorop te stellen. Alles hangt af van het verloop van het overleg tussen de sociale partners en de VVSG. Dat overleg is essentiëler dan een einddatum. De richttermijn is 1 januari 2017. Het zal vroeger zijn als het kan, maar als het moet zal het later zijn.

Het eindrapport van de paritaire commissie decentralisatie betekent voor de minister absoluut geen eindpunt. Inzake uitzendarbeid, dienstencheques of streekbeleid wil hij uitgaan van een bottom-upfilosofie.

De minister verwijst naar zijn conceptnota rond evenredige arbeidsdeelname die door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd en die al werd besproken in de commissie bevoegd voor Werk. De essentie is dat men moet uitgaan van iemands competenties en talenten, en niet van diens geslacht, afkomst of godsdienst. Alle competenties en talenten zijn nodig om tegemoet te komen aan de uitdagingen van de arbeidsmarkt. Het uitgangspunt moet zijn wat iemand kan en kent, en niet louter zijn of haar diploma of cv's uit het verleden.

De minister stelt dat de VDAB rond de werkwinkels een goede manier van werken heeft gehad. Men moet de efficiëntie en effectiviteit vooropstellen, zonder de dienstverlening te verminderen. Men heeft de werkwinkels gerationaliseerd, maar steeds in overleg met de betrokken gemeenten. De dienstverlening wordt verzekerd, maar niet noodzakelijk op de manier waarop de werkwinkels werkten.

Mede dankzij het paritair beheer heeft de VDAB dit dossier op een goede manier aangepakt.

Voortaan wordt er permanent overleg gepleegd, niet alleen over de werkwinkels, maar ook over tijdelijke werkervaring, de PWA's, artikel 60, leefloners, langdurig werklozen enzovoort. Die totaliteit van werken in overleg met sociale partners, VDAB en gemeenten wordt extra toegevoegd aan datgene wat nu al bestaat. Dit gaat veel verder dan wat een werkwinkel was.

Op de vraag van Ingrid Pira naar bijkomende middelen antwoordt de minister dat de filosofie neerkomt op het geven van meer verantwoordelijkheid. Er is een vraag van de gemeenten om meer beleidsvrijheid te krijgen, om minder regeltjes te moeten toepassen. De Vlaamse Regering geeft die vrijheid en dat brengt geen extra kosten met zich mee. Er worden immers geen extra taken afgewenteld.

4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden van de minister

Kurt De Loor is tevreden dat de minister in zijn conceptnota sterk inzet op elders verworven competenties. Bij de Vlaamse overheid blijft dit nog grotendeels dode letter. Wat de PWA's betreft, is het inderdaad zo dat sommige mensen al tien jaar in dat systeem zitten. Anderzijds is er echter een hele groep die niet meekan in het reguliere arbeidscircuit. Men moet dan ook opletten om het kind niet met het badwater weg te gooien.

Minister *Philippe Muyters* zegt dat hij de EVC's niet heeft vernoemd in zijn toelichting. Hij vindt het belangrijk dat lokale besturen bij aanwervingen gaan kijken naar competenties en talenten en niet alleen naar diploma's, attesten en cv's. Het is niet nodig om, zoals bij EVC's, alles te gaan certifiëren of attesteren. Essentieel is om te kijken wat iemand kent en kan. Een jong gezin dat een kind krijgt, leert bijvoorbeeld enorm bij op het vlak van organisatietalent. Dat staat niet in het cv of in de diploma's, maar die kwaliteit heeft men wel en dat kan meespelen als er keuzes moeten worden gemaakt.

Ingrid Pira meent dat de Vlaamse Regering een duidelijke visie heeft over het verminderen van de baanwinkels en de kernen wil versterken. De Vlaamse overheid zou kunnen optreden als kaderstellende overheid, bijvoorbeeld door daarover een duidelijke uitspraak te doen in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. De spreker denkt dat dit nodig is omdat zij vreest dat men plaatselijk niet de nodige incentives geeft om de baanwinkels te doen stoppen.

Minister *Philippe Muyters* vindt het vreemd dat men enerzijds pleit voor decentralisatie en anderzijds vreest dat de gemeenten hun verantwoordelijkheid niet kunnen opnemen. Het zijn trouwens de lokale besturen zelf die vragen om de baanwinkels aan te pakken.

Bert MAERTENS,
waarnemend voorzitter

Ingrid PIRA
Peter WOUTERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

cv	curriculum vitae
EVC	elders verworven competentie
gesco	gesubsidieerde contractueel
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PWA	plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten